

DĚJINY STAVITELSTVÍ A ARCHITEKTURY

006*ETRUSKÉ stav. * sestavil *Aleš Student / Igor H. Krčmář

ETRUSKÉ stavitelství

- 8. až 1.stol.př.n.l. - Střední Itálie a Toskánsko
  - 1***ARCHAICKÉ** období - 5. stol.př.n.l.
  - 2***VRCHOLNÉ** období - 4. stol.př.n.l.
  - 3***POZDNÍ** období - do 1. stol.př.n.l.
- Etruskové se soustředili ve velkém množství malých městských států

DRUHY STAVEB

CHRÁM – ovlivněn řeckým chrámem. Takzvaný chrám pódiový - většinou prostylos na kamenné vysoké podezdívce. Dvě a více cely, sloupová vstupní hala, schodiště z průčelí. Sedlová střecha s velkým přesahem

OBYTNÉ - obdélný atriový dům (atrium tuscanum)

OPEVNĚNÍ - kamenné hradby z kyklópského zdiva, obrovské brány s profilovanou archivoltou

POHŘEBNÍ ARCHITEKTURA - hroby šachtové (kónická šachta), skalní (tesány v tufu a travertinu s plochými stropy), komorové (vyzděné z tufových kvádrů, nepravá klenba) a tumulus (tvar z hliněné mohyly)

INŽENÝRSKÉ STAVBY– dlážděné ulice, kanalizace, meliorace, mosty a akvadukty

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY

- **Tradice** místní **villanovské** kultury doby železné
- Vliv **řecký** (archaické a helénistické období) a **orientální** (Malá Asie)
  - **Vyspělé inženýrské stavitelství**
    - Používání **litého zdiva**
    - **Obdélný dům s atriem**

STAVEBNÍ MATERIÁL

- **HLÍNA** – cihly nepálené i pálené
- **DŘEVO** – sloupy, stropy, krov
- **KÁMEN** – nosné zdivo, klenby
- **TERAKOTA** – obklady **ŠTUK** – omítky

KONSTRUKCE

•SVISLÉ NOSNÉ

ZDIVO CIHELNÉ a KAMENNÉ

- ✓KYKLÓPSKÉ ZDIVO – kamenné
  - ✓ŘÁDKOVÉ ZDIVO – kamenné kvádry do pásů
- SLOUPY** - zpočátku dřevěné, později kamenné.

•VODOROVNÉ NOSNÉ

- ✓**KLENBY** – Nejdříve používali přečnělkovou klenbu (nepravá), od 5.stol.př.n.l. i pravou valenou
  - ✓**STROPY DŘEVĚNÉ** - dřevěné kladí obkládané terakotou
- ## •ŠIKMÉ NOSNÉ
- ✓**KROVY** – dřevěné

TEORIE

- neznámá

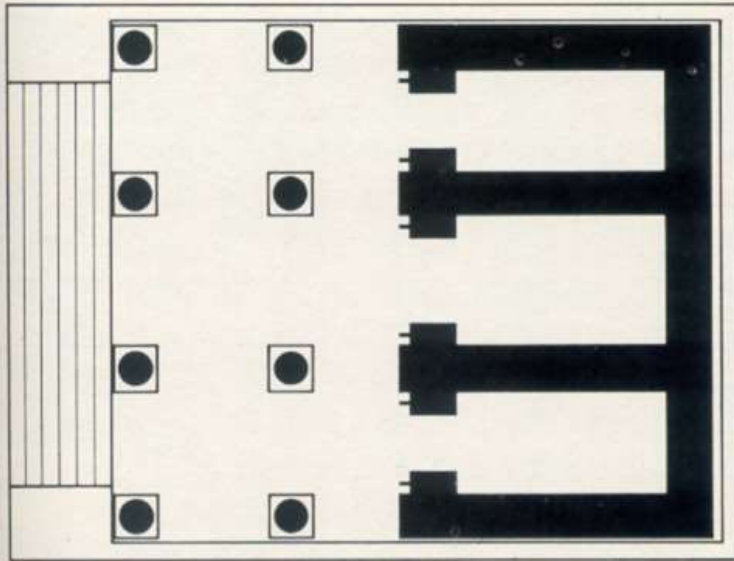

URBANISMUS

- **Pravidelná uliční síť** orientovaná dle světových stran se dle terénu měnila i na nepravidelnou síť.
- **Dvě hlavní kolmo se křížící hlavní ulice** (v římské architektuře systém zvaný cardo a decumanus)

VÝZNAMNÉ STAVBY

(výběr některých staveb)

001 * *vlevo* – prvotní svatyně kapitolské trojice (5stol.př.n.l)
pro bohy Tinia, Uni, Menrve ztotožněné s latinskými Jupiter, Júna, Minerva
vpravo – Cloaca maxima (5stol.př.n.l)
velký římský kanál, který ústí pod moderním mostem a ještě plní funkci – valená
klenba

